

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

כיצד משפיע סנגור פלילי על שיקולי בית המשפט

כתב אישום המוגש לבית המשפט מהווה את סיומה של החקירה, ותום גיבוש הראיות על ידי גורמי האכיפה והתביעה. כעת, אלו יוצגו על ידי עורכי הדין מהפרקליטות במטרה לשכנע את השופטים באשמת הנאשם, ולאחר מכן גם בהצדקת העונש המבוקש. בית המשפט מצידו שומע הן את התביעה והן את טיעוני ההגנה, ולצד הראיות מתייחס לשיקולים רבים ומגוונים. תפקידו של הסנגור הוא להביא טיעונים שיקלו באשמתו מרשו, עד כדי זיכוי מלא או חלקי מהם, וכמו כן לטעון בעד הקלת העונש. על האופן שבו משפיע הסנגור בתחומים אלו תוכלו לקרוא בשורות הבאות.

שאיפה להקל באישומים ולהביא לזיכוי

בראש ובראשונה, הסנגור עובר על כל החומרים שהועברו אליו על ידי רשויות התביעה, ולומד אותם לעומקם. כמו כן, הוא מבצע בירורים רבים משל עצמו החל בשיחות עם לקוחו, דרך בדיקות של ראיות ואופן השגתן, ועד לקבלת חוות דעת ושיחות עם גורמים ואנשים רלוונטיים. בד בבד, הסנגור מעמיק בהוראות החוק, בתקנות, בפסקי דין ובתקדימים עדכניים בתחום, ולאור זאת מגבש את אסטרטגיית ההגנה הטובה, היעילה והמוצלחת ביותר מבחינת מרשו. לאחר מכן, בדיונים שיערכו בבית המשפט ובמקומות אחרים ישאף הסנגור להביא להקלת האישומים ואף לזיכוי ולסגירת התיק, ככל שהדבר אפשרי.

לדוגמא, ביכולתו לטעון כי ראיות שהושגו על ידי המשטרה אינן קבילות בבית המשפט, כגון טיפול לקוי בבדיקות, או פגיעה בהוראות החוק ובזכויות הנאשם. זאת בנוסף על שאיפה להראות כי הנסיבות לביצוע העבירה היו קלות, או אפילו מצדיקות הגנה מפני אחריות פלילית. לדוגמא, ניתן להראות כי באותן נסיבות מוכרח היה הנאשם לפעול כפי שפעל, למשל אם הותקף ברחוב או ראה אחר מותקף, או להראות שפעולותיו נבעו מהתגררות של הנפגע, ועל כל פנים שהתוצאות היו קלות בלבד.

בתוך כך, עורך הדין יחקור בחקירה נגדית את עדי התביעה וינסה להראות פגמים באמינותם, למשל שלעד מסוים יש אינטרס לפגוע במרשו, שעקב מצבו הרפואי אינו מסוגל לזכור את הפרטים, או שיש לו מה להרוויח כתוצאה מעדותו. בתוך כך, במידת הצורך יובאו חוות דעת מקצועיות המנוגדות לחוות הדעת של הצד השני, וסותרות את ממצאיהן באופן מלא או חלקי. יש לציין כי לעיתים עבודה יעילה של עורך דין פלילי מיומן עשויה למנוע אפילו את הגשת כתב האישום, או מאפשרת להגיע להסדר טיעון מול הפרקליטות שמקל מאוד עם מרשו.

השפעה על שיקולי הענישה של בית המשפט

כאמור, בית המשפט מאזין לשני הצדדים, בוחן ראיות שונות שהובאו בפניו ולבסוף פוסק לגבי אשמתו של הנאשם. במידה שהתקבלה הרשעה ולא נחתם הסדר טיעון, יביאו שני הצדדים טיעונים שונים לעונש, כאשר הפרקליטות שואפת להחמרה והסנגוריה להקלה. בשלב זה יחזור הסנגור על חלק מהטיעונים שהועלו במהלך המשפט, וכן ידגיש מספר היבטים העשויים לתרום להקלת העונש. להלן מספר דוגמאות:

היעדר עבר פלילי - בדרך כלל, כאשר מדובר באדם שכבר הורשע בפלילים, ובוודאי באותו סוג עבירה, יטה בית המשפט להחמיר בעונשו. לכן, הסנגור ידגיש את עברו הנקי של מרשו ואת הטענה כי מדובר במעידה חד פעמית של אדם שקיים עד כה אורח חיים נורמטיבי.

מסלול חיים נורמטיבי - דבר זה אינו נבחן רק בהיעדר הרשעות פליליות אלא גם בתפקודו היומיומי של הנאשם. לדוגמא, הסנגור

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

יראה כי מדובר באדם העובד במקום תעסוקה קבוע, שעבודתו מכובדת, שהוא זוכה להערכה מצד מכריו, שהינו אב או אם מתפקד/ת, וכן הלאה. במידה וצפויה פגיעה קונקרטיה בעיסוקו של הנאשם יפעל עורך הדין לסיים ההליך הפלילי באי הרשעה.

פגיעה בנאשם ובקרוביו - הסנגור ידגיש בטיעונו את הפגיעה שיסבו מאסר בפועל או קנס גבוה, הן לנאשם והן לתלויים בו. לדוגמא, תקופת מאסר בפועל תפגע קשות ביכולתו לפרנס את הסמוכים על שולחנו, ביכולתו לשמש כאב לילדיו, ותציב אנשים שלא חטאו בפני מצב קשה ביותר מבחינות כלכליות ואחרות. בתוך כך, יודגש כי ההרשעה מהווה בפני עצמה פגיעה קשה בשמו הטוב.

טיעונים נוספים - ישנם עוד טיעונים רבים שיכול סנגור להעלות לצורך הקלה בעונש. לדוגמא, ניתן להדגיש את מצבו הרפואי הקשה של הנאשם, מצב כלכלי בעייתי, תרומתו לקהילה, וכן את לקיחת האחריות והבעת הצער על מעשיו. יש לציין כי ללקיחת האחריות עשויה להיות השפעה גדולה על שיקולי הענישה, ובפרט אם הנאשם נשלח לביצוע תסקיר מבחן ומבצע אותו באופן נכון בהתאם להנחיות סנגורו. תסקיר זה עשוי להמליץ למשל על הימנעות מהרשעה, המרת מאסר בפועל במאסר על תנאי, והעדפתן של דרכי שיקום שונות על פני ענישה מרתיעה.